

ДІЛО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18, II пав. Konto почт. шадн. 26.726 Адреса тел.: „Діло—Львів“. Число телефону 565. Рукописів редакція не зберігає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . . 5— К. чвертьрічно . . . . . 15— „ піврічно . . . . . 28— „ цілорічно . . . . . 56— „ у Львові (без доставки): місячно . . . . . 4— К. чвертьрічно . . . . . 12— „ піврічно . . . . . 22— „ цілорічно . . . . . 44— „ в Німеччині: місячно . . . . . 28— М. піврічно . . . . . 56— „ За зам. адреси платити ся 50 к.</p>	<p>Ціна ogłoszeń: Рядок постійної, двохлінійної або трьох ліній 50 к., в заголовку 1 к., в заголовку 1-го, в розривній частці згідно з умовами 2 к. Першого 2 к. Крім того за роботу і накладні матеріали. Особливий договір на величезні уклади. Один приєднаний номерок у Львові 16 к. на предплаті 20 к.</p>
---	---	---

Видає: Видавнича Спілка „Діло“

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Що вівьмуть осередні держави в Україні.

Львів, 24 вересня 1918.

Неприхильні українській державності політичні круги в Німеччині й Австро-Угорщині при кожній нагоді зазначають, що надія осередних держав на господарські користи в Україні завела.

Се твердження просто бач в лице новий господарсько-фінансовий договір між Україною й осередними державами. Договір обіймає час від 1. серпня 1918 до 30. червня 1919. В маю 1919 року розпочаються нові переговори для продовження договору. Нижче подаємо найголовніші постанови цього договору, з яких видно, які величезні користи запланували собі осередні держави в Україні.

Збіжжя. Під збіжжєм розуміє договір пшеницю, жито, овес, ячмінь, просо, горох, біб, кукурудзу і сочевицю, а також млинарські вироби зі збіжжя, як муку, крупи і т. п. Виживлення осередного населення на Україні управління мають окремі привиси про те, скільки селянина має собі оставити збіжжя. Міста, промислові центри, величезну службу, війська осередних держав за спокійне державне бюро збіжжя. З засобів, якими воно розпоряджає, має йти 65%, на вище означене внутрішнє заповребовання, а 35% має йти на до осередних держав. До 1. грудня 1918 осередні держави мають дістати 40 мільйонів пудів (1 пуд = 16,375 кг.), а всего до 15. червня 1919 75 мільйонів пудів. Коли б державне бюро не могло доставити стільки збіжжя, то замість цього має доставити цукор (за 8 пудів збіжжя 1 пуд цукру).

Худоба, м'ясо, товщі, ярини, цукор. З інших предметів поживи має Україна дати осередним державам 11 мільйонів пудів рогагої худоби, 300 000 овець, 2 мільйони штук домашньої птиці, 460 000 пудів солонини, масла й сира, 200 000 пудів місячно м'яса, консерв, ковбас, вуджених і т. п., 2 500 вагонів яєць, 2 1/2 мільйона пудів цукру; крім того дозволяється центральному державному свобідне закупно і свобідний вивіз ярин свіжих і пережованих.

Сирівці. Осередні держави мають право вивезти в Україну 11 200 вагонів дерева. Мають право вільного вивозу льну. Дістають тепер 150 000 пудів конопель, а по жнивах будуть вестися в сій справі нові переговори. Кишчи, шматки, вовна, шматки в 50% вовни і вироби з конопель віддають вільному вивозу. Ще до них сирівцям треба діставати окремі дозволи на вивіз, які обов'язково все будуть уділені.

Руди. Осередні держави мають право вивезти 37 1/2 мільйонів пудів залізної руди і 3 мільйони пудів мідної руди; підвищення сити скільки завгодно застережане новим переговором. З металів, які осередні держави набувають у вільній торгівлі, 30 проц. вільно їм вивезти, 30 проц. дістають вони за ті метали, які вивозять в доставлених на Україну машинах, а 4 проц. мають продати українському правительству.

Шкіри. Кажу що осередні держави мають дістати 300 000 шкір з великої худоби і 1 000 000 шкір з малої худоби (телята, вівці, кози). В грудні 1918 має окрема комісія радити на підвищення цієї кількості.

Тютюн. Українське правительтво заберує осередним державам 250 000 пудів тютюну зі старого жнива. Ще до нового жнива має бути контингент установлений 1. грудня 1918, однак може він вивозити вище 250 000 пудів.

Стільки має дати Україна осередним державам і осередно дасть. Хочби се було їй як не під силу, те о додержання договору поставиться вже війська осередних держав, які стоять на Україні.

Осередно, за будову власної держави вони і варто багато заплатити.

Італія признає Південних Славян за союзну воюючу сторону.

Женева, 22. вересня 1918.

„Reit Parisien“ доносить, що підчас стрічі італійського президента міністрів Орландо з сербським президентом міністрів Пасічем прийшло до порозуміння, з якого виходить, що Італія признає південних Славян за союзну воюючу сторону.

За українську державну мову.

Київ, 13. вересня 1918.

Українське Товариство економістів на загальних зборах 9. вересня 1918 року, обіркувавши справу ворожих замахів на українську державну мову з боку ворожих українській державі приватних кол: „Протофіса“ та кадетського комітету і поодиноких урядових осіб, як Лашкарєв та інших, рахує своїм громадянським обов'язком, як українська наукова інституція, яка стоїть на сторожі національно-культурних здобутків українського народу, піднести свій голос рішучого протесту проти зневаги і образи національного почуття 40 мільйонного українського народу.

Коли питання про удержавлення російської мови, яка для України є символом більш двохсотлітнього московського поневолення та гнету, піднімається чужинцями, зайшлим елементом, ворожим українському народові, то це є менш дивним, позаяк це є продовження національно-класової боротьби московського імперіалізму з українською державністю.

Велико капіталістична московська буржуазія

на Україні, мізерна своєю кількістю (не маючи навіть 1/2% населення), ніколи не мала і не хотіла мати звязку з українським народом, була йому цілком чужа і завше його дурачилась, а тому голос її є голос чужинців з власними корисними інтересами, шкідливими українському громадянству й державі. „Протофіса“, кадети і інші експлуататори українського народу в такий надзвичайно важний для України час своїм ворожим виступом проти української мови силкуються ще раз продемонструвати свою відірваність від нього і сим показують свою політичну короткозорість, забувши недавнє минуле, вони своїм зневажливим поведженням вносять заклад і тільки озброюють проти себе все українське громадянство.

Смішним і питання про існування в українській державі основних законів будь-якої чужоземної держави. Даремно пані Лашкарєви посилаються на основні закони бувшої російської імперії, вони згинули, як згинула й сама російська імперія.

Україна має свої основні закони, видані нею, як суверенною державою в особі її репрезентантів: з початку Центральною Радою, а зараз паном Гетьманом України.

Накидання законів чужоземної держави урядовцями вищої державної інституції (сенат), яка повинна обороняти законність і права українського народу, на кошти якого вона живе, є зневагою цього народу та порушенням його суверенних прав, є непризнання основних законів української держави, а разом з тим її суверенної влади, є великий державний злочин, за який має бути наложена в'дповідна карна відповідальність.

Голова зборів: Шиманович. За секретаря: К. Ващенко.

Львів 22. вересня 1918.

Східна Галичина як операційна область цілковито знівчена воянними подіями. Сітки сіл пішли в димом, а інвентар забрано для військових цілей так, що стан худоби просто зруйнований. Сякий такий пробісок знищення для частинна статистика з жовтня 1917 року, після якої стан худоби у східній Галичині став середно до 40 процент стану передвоєнного, а в повітах боєвих подвійник ліній удег цілковитому знищенню. Державним сего нехай послужить стан худоби повіту зборівського після дат, поданих ц. к. староством в Зборіві.

Сей повіт мав в році:
1910 рогагої худоби 41 028 штук
1917 рогагої худоби 3 679 штук.

Отже повіт виказує зубоку 37 349 штук, с. е. 91 процент стану передвоєнного, що рівняється цілковитій загибелі годівлі худоби в повіті. До чиннішого дня поживо уступлення армії ще перед роком з сей області не доставлено аж одної штуки до повіту. Евакуована людиність вертає, голодує без жадного інвентаря, худобу порозтягано по всім усюдам і не видно навіть найменшого старання зі сторони центральних властей о доставу худоби для сих найнещасливіших жертв війни. Але навпаки жадяться ще нових жертв. Державним сего нехай послужить жаданне властями достави худоби на заріз на місця вересень с. р. На місяць вересень 1918 р. розписано для Галичини слідуючі відстави худоби:

а) для в'язог (гарнізонів) 2 857.524 кг. живої ваги. Призавши вагу 1 штуки середно на 180 кг., рівняється се 15.875 штук в 1 місяці.

б) для цивільного населення, числячого 8,39.000 голов, правначевр 7,358.900 кг. живої ваги с. е. 40 883 штук. Разом отже 56 758 штук, що вносить 281 проц. місячно, або 33-72 проц. річно стану худоби перед війною після статистики з 31 грудня 1910 року.

в) Незалежно від сей доставки домагається інтендантура військової команди у Львові:

достави 1,292.280 кг. живої ваги для армії в поли іменно для відділів 4. ген. команди, а ц. к. міністерство рільництва жадє понадто контингенту 1,440 000 кг. живої ваги для армії в поли.

Разом вносить сей контингент для армії в поли 15.179 штук або рівно 2,732.280 кг. (се є для 413.982 голов, числячи по 0 15 кг. денно з виїмком 2 пісних днів тижнево). Єслиби се за потребованне мало бути в Галичині покрите, то місячно малаби сама Галичина доставити 71.937 штук, с. е. 3-57 проц стану худоби після числення з 1910 р. з перед війни, се є річно 42-84 проц.

Тому, що після статистичних дат з жовтня 1917 стан худоби у східній Галичині вносить 40 проц. стану передвоєнного, а в колишній операційній полові ще значно низше (з якої ще нема певних дат) так, що східна Галичина мусілаби віддати всю худобу до нащадку, що би задосить учинити певним вимогам і то щеби непокрито всего жаданого контингенту.

А що знов тут в першій мірі весь тягар рекавіцій і принусової доставки мавби спастися на українських мешканців східної Галичини, учить нас дотеперішня практика. Як тут поступає ц. к. галицьке заведенне обороту худобою („Gazob“), в якій майже всі урядники польсько-жидівські в розкладаннєм контингенту у східній Галичині, нехай свідчать самі числа про себе:

Так пр. в маю с. р. в західній Галичині жадано доставити на 861.796 штук худоби 10.612 штук, с. е. 116 проц., а у східній Галичині на 657.294 штук 8 338, с. е. 1.203 проц. стану худоби з 31. жовтня 1917 р. для гарнізонів і більших міст.

Видко навіть ріжницю в повітах західної і східної Галичини, де викушно худоби перевозить польська торговельна спілка „Resus“. В західній Галичині на 861.796 штук мала ся свінка

На 1919 р. великий Календар-Порадник

в справах відбудови, воєнно-адміністративних, військових і господарських

ВОЛОДИМИРОМ ЦЕЛЕВИЧЕМ і ЮРИЄМ ТАНЧАКОВСЬКИМ

при співучасті найвизначніших фахівців правників і рільників

вийде в друку та появиться в розпродажі при кінці місяця вересня 1918 року.

ЗМІСТ КАЛЕНДАРА:

- ЧАСТЬ I. Календарські: Астрономічний і церковний календар, календар юм на всі місяці 1919 р. з коротким цер. оним устатком, найвищою почт. привіт. і т. н.
- ЧАСТЬ II. Провідний адресно-інформаційний об'єкт: 100 адрес і інформацій про всі українські державні, краєві і вищі інституції, товариства, адреси укр. адвокатів, нотаріусів, лікарів, шкіл і т. н. у Львові і на провінції, та уважливі адреси всі українські державні та краєві товариства і інституції о воєнних характері. Короткі провідники по Відні.
- ЧАСТЬ III. Відбудова і Субвенції на відбудову: А) технічну селянських і міщанських садиб, цехов, читальниць, громадських і інших будівель; Б) на відбудову рільничих субвенції на закупку рільничих машин і знарядів, на закупку молочної корови на доглядання хлівній беврог, на заложення козарні, на закупку візчарів, за рибачі ковчі, на накладання виродних садів, на відбудову садів, на відбудову пасічників, на відбудову рибного господарства, на заселення стрілецьких роїв, на відбудову мовчарств, на відбудову лісів; В) Субвенції і кредит на відбудову дрібного, середнього і великого промислу, ремесла і торговлі; Г) Субвенції на закупку одних, білим і хатнім саботаном.
- 3. Поземки: А) в Галицьким Воєнним Заведенню Кредитовим для рільників на відбудову і закупку живого і мертвого інвентаря, посесорам траулів і сивенікам на відбудову живого і мертвого інвентаря, промисловцям і ремісникам на закупку машин і знарядів, худочим на закупку скотарного урядження і урочажених підприємств, власникам міських реальностей і більших посідачів, особам міських гв. н. і полачки на оборотний капітал; Б) в Галицьким Воєнним Заведенню Кредитовим для міст, містам і міським підприємствам, електричним реальностям і містам, худочим, промисловцям і ремісникам, приватним урядникам, робітникам консумам і т. н.
- 4. Про воєнні чинитиби з увагливним найвищою законом в 15. серпня 1918 р.
- 4. Консултант воєнних швід.
- ЧАСТЬ IV. Страви воєнно-адміністративні і військові. Нові постанови в справі військових призначень. Новий закон про державні допомоги для воєнних сімей і родин. Заломоги для дітей-ушкоджених, для внаслідкувальних «Віслом» жінкам і дівчатам, для родин осіб «внесених і вдержаних» в роких колах (Александрів) військовій підтримці для родин, чиям військовій причиною не існують. Залишків війнагороду шведи не тільки внаслідкувальних, про війнагороду шведи внаслідкувальних осіб. Як державна опіка ст. внаслідкувальних «Віслом» релігійної, військової і житої дрібніших, актуальних статей.
- ЧАСТЬ V. Господарство. Воєнні зміни і законодавчі акти на всі місяці року прикладні до теперішніх «внесених військовим» господарських від. сив. Чим внаслідкувальних і штурмі праці, яких тепер брає: 1) Земельні оцінки. 2) Земельні оцінки. 3) Земельні оцінки. 4) Земельні оцінки. 5) Земельні оцінки. 6) Земельні оцінки. 7) Земельні оцінки.
- ЧАСТЬ VI. Анонси.

ЦІНА КАЛЕНДАРА 7 (СІМ) КОРО. 4.

Зі вгляду на брак паперу, наслід катан (арх. не еткє). Дякую хто хоче купити календар ний вже тепер шле відказати на пропозицію на іслання готити 7 К. оден примірник і 80 сот. на пошту поштою пересилку внаслідкувальних на пропозицію.

КАЛЕНДАР-ПОРАДНИК, ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. І. ПОВ.

сиріт, наслід до основателів і дітям краєвого товариства опіки над дітьми і молодіжю, Метрополіторне Ратункового Комітету і т. п. Несподівана смерть, яка забрала його в силі віку, вразив всіх болючо і викликала ширий жал і співчуття для осиротілої родини.

лає огрим всіх інтересованих, що дня 1. жовтня в візорок відбудуться в домі читальні «Прогріва» загальні збори Господарської Торговлі, на які урвава просить о як найчисленнішу участь. 555 3-5

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Если знає хто з У. С. С. на Україні про У. С. С. Олексу Ясінського, подорожого в 1915 р. зволить ласкаво повідомити Павлину М. Рясівну, Відень IX. Badgasse 14. 572 1-7

ОГОЛОШЕННЯ.

Пошуую інструктора до двох хлопців в IV. і V. кл. гімн. Рефлексанта владять подати свої успіхи від адресою: Іван Годованський Германія, п. Мисолат ad Gal. 558 3 3

Інструкторки(а) для дівчат з IV, народної і IV. кл. середної глядає о. Ів. Гринишча в Миківій, п. п. Риботачі. 570 2-2

Потрібна сейчас від 1. жовтня вправна інструкторка або інструктор до науки хлопця в IV. кл. норм. Услія вєрши. о. Іван Тимчук в Зворі, пошта в місці, повіт Самбір. 559 1-5

Потрібний сейчас інструктор на село до двох хлопців в III, і IV. кл. гімн. і для дівчинки з I кл. виділової. Услія: Ціле удержане 300 К місячної платні і зворот коштів подорожжя. Зголошення в Адміністрації «Діла» під «Інструктор на село». 568 1 5

Українське краєве Товариство охорони дітей приймає сейчас управителя (управительську) канцелярїю. Зголошення: Львів, вул. Домініканська ч. 11. 566 1-2

Потрібна зараз машиністка

до адвокатської канцелярїї у Львові. — Услія дуже добрі. — Зголошення в Адміністрації. 559 2-4

Двох хлопців до посилки

приймає Дунарня «Діла». — Відомість в Канцелярїї Друкарні, — Львів, Ринок ч. 10, II. пов. від 8-12 год. перед пол. і від 2-8 по полудни.

Від 16. IX. до 16. X. 1918.

ВИСТАВА

малюнків і світлин

«Артистичної Горетки» і «Прогової Клятки» Українських Січових Стрільців.

— — — Національний Музей — — —

ул. Мохнацького 40. Львів.

Денно від 10-6.

Вступ 2 К., для шкільної молодіжї і військовій мужви 1 К. — — —

ЗАМОВЛЕННЯ

на великий

Календар-Порадник

в справах відбудови, воєнно-адміністративних, військових і господарських на 1919 р. владений Володимиром Целевичем і Юриєм Танчаковським при співучасті найвизначніших фахівців правників і агрономів. Можуть сяти за попередним надісланим грошем в квоті 7 кор. за оден прим. і 80 сот. на пошук. пересилку, лиш і ввільно на адресу «Календар Порадник» Львів, Ринок ч. 10. I. пов.

Зі вгляду на брак паперу наклад Календаря невеликий. 539 1-4

Пошуую інструктора(а) до 3 їх дітей. Удержане з помещаням того 100 К місячно. Найстарша дитина до виділової — Стоніцький, Залісе, п. Германія. 567 1-1

Передплата на Український

Річно	56 карбованців
Піврічно	28 "
Чвертьрічно	15 "
Місячно	5 "
Поодинокое чило	40 шагів.

Репертуар Укр. Театру. Сяля Тов. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5.

В п'ятницю дня 27. вересня 1918 «Нещасне коханнє», нар. драма зі співом і танцями в 5 діях Мильки.

В суботу дня 28 вересня «Катерина», нар. опера в 3 діях Арласа, музика військова.

В неділю дня 29 вересня «Хмара», нар. образ в 5 діях Суходольського.

Бієти ранше можна набути в Нар. Торговлі а в день вистави від год. 5. при касі.

Початок точно о год. 7. вечером. 1-3

Товариство «Академ. Громада» подає вказівки в справі вистів що дня між год. 6-7 в коинатах товариства ул. Панська ч. 11. II. пов. — Відіє.

Красвий Союз для збуту худоби стоваришення зареєстр. з обмеж. порукою у Львові Осоліських 15 приймає вкладки до обороту і опроцентоває їх по 4 проц. від ста. 113 4-5

З нагоди вінчання вр. Івана Савчека з Оленою Кормашівною, яке відбудеться дня 7. вересня 1918 р. в Перемишлі, зложили новоженці замість повідомлень і подяк за желаная квоту 200 К. на рідну школу, а окремо Олена з Кормашів Савчекова яко буша учениця укр. гімназії в Перемишлі зложила на бідних учеників тої гімназії квоту 200 К. на руки Дирекції гімн.

Надзвичайні загальні збори спілки госп. торг. «Народний Дім» в Раві руській відбудуться в поведілох дня 30. вересня о годині 2 по полудни в льокалі каси «Віра» в Раві. Повідок днявний: 1) Затвердження членів управл. 2) Дальша дискусія над напрямом діяльності спілки. 3) Внески членів. На случай браку привисаного статутом комплекту відбудуться загальні збори того самого дня о годині 3 по полудни в тім самім льокалі, а рішення тих зборів будуть важкі без огляду на число присутних членів. — За Ряду Надзирауючу д-р Іван Кунців, голова. Василь Головка, писар. 571

Провал ученик! Перед 4 місяцями зник зі Львова ученик I. кл. гімн. Йосиф Рибіцький, 11 літ, блондин з синім очима й подовгастим лицем, в гімназійнім убранню. Зараз діє того мали його бачити в Михаліві над Дністром. Кождого, хто знав би щось про сього ученика, просить дуже донести се під адресою: Преф. В. Хоміцький, Львів, вул. Васильєвського 29. Всі кошти будуть з подякою звернені.

Бурштінщина і Болшовеччина. Урва Господарської Торговлі в Бурштні повідом-